

Opbrengstgericht werken bij begrijpend studierend lezen

Als eerste uitgeverij kiest Malmberg ervoor om opbrengstgericht werken op scholen actief te ondersteunen. Voor *Grip op lezen* en *Leeslink*, methodes begrijpend studeren lezen van Malmberg, staan groepsplannen en groepsoverzichten op Mijn Malmberg. Samen met Marriët Förrer (voormalig adviseur van het CPS, thans onderwijsinspecteur) werden de groepsplannen en groepsoverzichten voor *Grip op lezen* en *Leeslink* gemaakt. Arjanne Hoogerman is taal- en leesspecialist van Malmberg. Zij licht toe hoe deze materialen tot stand zijn gekomen.

Planmatige aanpak

Opbrengstgericht werken is 'in'. De PO-raad en de onderwijsinspectie stimuleren deze manier van werken en veel scholen houden zich er actief mee bezig. Niet voor niets: onderzoek van onder andere de Onderwijsraad laat zien dat scholen die opbrengstgericht werken betere leerresultaten hebben.

Als je als school opbrengstgericht werkt ben je bezig om de vorderingen van de kinderen te verbeteren. Dat lijkt nogal een open deur, want is het niet zo dat scholen daar altijd al mee bezig waren? 'Opbrengstgericht werken is wel degelijk vernieuwend,' vertelt Arjanne Hoogerman: 'Het is natuurlijk niet zo dat scholen hiervoor niet bezig waren met de leerresultaten van hun leerlingen. Maar opbrengstgericht werken zorgt ervoor dat scholen en leerkrachten zich planmatig inzetten voor de verbetering van de leerresultaten. Zo krijgt het veel meer een structurele vorm. Dat heeft een positief effect op de leerresultaten van kinderen.'

De planmatige aanpak draait om de vraag *Wat heeft het kind nodig en hoe kan ik dat realiseren?* Door de leerkracht wordt eerst een groepsoverzicht gemaakt. Per kind wordt gekeken naar toetsscores, specifieke

leerkenmerken en de onderwijsbehoefte. Op basis daarvan worden kinderen in principe onderverdeeld in drie groepen: instructiegevoelig, instructieafhankelijk en instructieonafhankelijk. Voor elke groep wordt in een groepsplan beschreven aan welke doelen ze werken, wat ze gaan doen (inhoud) en hoe (aanpak), hoe de leerkracht het kan organiseren en wanneer er evaluatie en analyse plaatsvindt (monitoring). Daarnaast zijn er soms nog kinderen met specifieke pedagogische en/of didactische behoeften. Deze kinderen worden apart vermeld in het groepsplan. De aanpak sluit volgens Arjanne goed aan bij passend onderwijs. 'Er wordt zo rekening gehouden met de specifieke behoeftes van ieder kind.'

Uitgebalanceerde ondersteuning voor begrijpend studierend lezen

Begrijpend studierend lezen is een belangrijk vak voor kinderen in groep 4 tot en met 8. Veel scholen willen het opbrengstgericht werken dan ook graag in de praktijk brengen met deze methodes. Maar het kan een behoorlijk tijdrovende klus zijn om groepsoverzichten en groepsplannen te maken, zegt Arjanne. 'Bij Malmberg hebben we er daarom voor gekozen scholen te ondersteunen die opbrengstgericht willen werken met *Grip op lezen* en *Leeslink*.' Vanwege het belang van begrijpend studierend lezen is Marriët Förrer, voormalig adviseur van het CPS, thans onderwijsinspecteur, gevraagd hierbij te helpen. 'Samen met haar hebben we specifiek voor *Grip op lezen* en *Leeslink* groepsplannen en groepsoverzichten ontwikkeld.'

Het was een tijdrovende klus, vervolgt Arjanne. 'De groepsplannen voor *Grip op lezen* en *Leeslink* waren niet eenvoudig om te maken. Dat kan ook niet. Begrijpend studierend lezen heeft nu eenmaal veel verschillende onderdelen die allemaal met elkaar samenhangen. Hoe begeleid je bijvoorbeeld een kind dat zeer veel

moeite heeft met technisch lezen en dus ook met begrijpend lezen? Of een kind met een beperkte woordenschat? We hebben dan ook uitvoerig en kritisch naar deze zaken gekeken. Met *Grip op lezen* en *Leeslink* als leidraad hebben we bepaald hoe we groepsplannen goed konden laten aansluiten bij beide methodes. De deskundige inbreng van Marriët Förrer was daarbij van grote waarde.'

Leerkracht blijft regisseur

Het uiteindelijke resultaat kan nu op school gebruikt worden: goede, heldere voorbeeld-groepsplannen en -overzichten, geheel toegespitst op de structuur van *Grip op lezen* en *Leeslink*. Zo wordt de beheersing van het aanbod van leerstrategieën dat in de methodes zit gevolgd via de groepsplannen. En de groepsplannen worden regelmatig geëvalueerd aan de hand van de toetsen van *Grip op lezen* en *Leeslink*.

De plannen en overzichten zijn goede uitgangspunten om opbrengstgericht te werken met de methodes. 'Het zijn uitgangspunten,' benadrukt Arjanne. 'Want het is aan de leerkracht zelf om te gaan werken met de groepsplannen. Zij moeten er verdere invulling aan geven. Wij kennen de methodes goed maar we staan natuurlijk niet zelf voor de klas.' De groepsplannen en groepsoverzichten zijn dan ook vooral een ondersteuning van de leerkracht. 'Het zijn voorbeelden waarvan wij als experts zeggen: ze zijn goed voor begrijpend studerend lezen. Maar leerkrachten kunnen natuurlijk ook zelf een plan maken. Wij ondersteunen graag, maar de leerkracht blijft de regisseur!'

Betere resultaten

De groepsplannen voor *Grip op lezen* en *Leeslink* dragen bij aan betere leerresultaten voor begrijpend studerend lezen. Arjanne: 'Systematisch opbrengstgericht werken met begrijpend studerend lezen zorgt ervoor dat kinderen meer vorderingen maken. Een leerkracht krijgt met de groepsoverzichten en groepsplannen beter inzicht in de instructie-behoefte van de kinderen in de groep en behoudt het overzicht. Hierdoor kan de leerkracht gericht en effectiever instructie geven: onderwijs op maat.'

Een laatste tip van Arjanne voor scholen die opbrengstgericht willen werken: 'Kijk kritisch naar wat een groep kinderen binnen een klas nodig heeft, maar kijk ook schoolbreed. Probeer als school een doorgaande lijn te creëren. Dan werk je nog beter aan de leeropbrengst van kinderen.'

De groepsplannen en groepsoverzichten voor *Grip op lezen* en *Leeslink* zijn eenvoudig te downloaden op [Mijn Malmberg](#).